

“ ఆదిపర్వము ” - విశ్వ విజ్ఞాన సర్వస్వము

॥ విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్ ॥

పుణ్డాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ ।
పునస్తవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

॥ శ్రీనివాస ధ్యానమ్ ॥

నమస్తుభ్యం మహాదేవ నారాయణ కృపానిధే ।
పాలా మః ఫణిశైలేశ భక్తబంధో దయానిధే ॥

॥ మహాభారత శ్రవణ ఫలమ్ ॥

ద్వైపాయనౌష్ఠ పుట నిస్పృతమప్రమేయం । పుణ్యం పవిత్రమథ పాపహరం శివం చ ।
యో భారతం సమధిగచ్ఛతి వాచ్యమానం । కిం తస్య పుష్కరజలైరభిషేచనేన ॥

॥ అథ సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, దేవదేవోత్తమస్య, జగద్రక్షణార్థం, అవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖిలాండకోటి
బ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః, అనుగ్రహప్రసాదేన, సర్వేషాం, భక్తజనానాం, ఆధివ్యాధి,
నివృత్తిద్వారా, ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, విషూచికాక్రిమిజనిత, సమస్త, దుష్టభావ నివారణార్థం
సర్వారిష్ట, నివృత్తిద్వారా, సకలశ్రేయో2భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ, కామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థ ఫల
సిద్ధ్యర్థం, వాఙ్మనఃకాయ, ప్రవర్తిత, అనేక జన్మాఘ, నిబర్హణార్థం, సమస్త, పాపక్షయార్థం, గోసంరక్షణార్థం చ,
శ్రీమన్మహాభారతే, ఆదిపర్వణి, యథాశక్తి, ఏకపంచాశదధికశతతమ, ద్విపంచాశదధికశతతమ,
అధ్యాయాంతర్గత శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే ॥

॥ వ్యాస ధ్యానమ్ ॥

వ్రీహం వశిష్టనప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ ।
పరోశరోత్మజం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్ ॥

వ్రీహాయ విష్ణురూపాయ వ్రీహరూపాయ విష్ణవే ।
నమో వై బ్రహ్మనిధయే వాసిష్ఠాయ నమోనమః ॥

అధ్యాయ:-152 ద్విపశ్చాశదధికశతతమో2ధ్యాయః హిడిమ్బువధపర్వ
హిడిమ్బుస్యాగమనమ్, తతో హిడిమ్బాయా భయమ్, భీమసేనహిడిమ్బయోర్యుద్ధం చ

అవేక్షమాణస్తస్యాశ్చ హిడిమ్బో మానుషం వపుః ।
ప్రగ్ధామపూరితశిఖం సమగ్రేన్దునిభాననమ్ ॥ 152-13 ॥

సుభ్రూనాసాక్షికేశాన్తం సుకుమారనఖత్వచమ్ ।
సర్వాభరణసంయుక్తం సుసూక్ష్మామ్బురవాససమ్ ॥ 152-14 ॥

తాం తథా మానుషం రూపం బిభ్రతీం సుమనోహరమ్ ।
పుంస్కామాం శక్కుమానశ్చ చుక్రోధ పురుషాదకః ॥ 152-15 ॥

సజ్కుద్ధో రాక్షసస్తస్యా భగిన్యాః కురుసత్తమ ।
ఉత్పాల్య విపులే నేత్రే తతస్తామిదమబ్రవీత్ ॥ 152-16 ॥

కో హి మే భోక్తుకామస్య విఘ్నం చరతి దుర్మతిః ।
న బిభేషి హిడిమ్బే కిం మత్కోపాద్విప్రమోహితా ॥ 152-17 ॥

ధిక్త్వామసతి పుంస్కామే మమ విప్రియకారిణి ।
పూర్వేషాం రాక్షసేన్ద్రాణాం సర్వేషామయశస్కరి ॥ 152-18 ॥

యానిమానాశ్రితాకార్షిర్విప్రియం సుమహన్మమ ।
ఏష తానద్య వై సర్వాన్ హనిష్యామి త్వయా సహ ॥ 152-19 ॥

ఏవముక్త్యా హిడిమ్బాం స హిడిమ్బో లోహితేక్షణః ।
వధాయాభిపాతైనాన్దైర్దన్తానుపస్పుశన్ ॥ 152-20 ॥

తమాపతన్తం సమ్ప్రేక్ష్య భీమః ప్రహరతాం వరః ।
భర్త్యయామాస తేజస్వీ తిష్ఠ తిష్ఠేతి చాబ్రవీత్ ॥ 152-21 ॥

వైశమ్పాయన ఉవాచ

భీమసేనస్తు తం దృష్ట్వా రాక్షసం ప్రహసన్నివ ।
భగినీం ప్రతి సజ్కుద్ధమిదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 152-22 ॥

కిం తే హిడిమ్బు ఏతైర్వా సుఖసుపైః ప్రబోధితైః ।
మామాసాదయ దుర్బుద్ధే తరసా త్వం నరాశన ॥ 152-23 ॥

మయ్యేవ ప్రహరేహి త్వం న స్త్రియం హస్తుమర్హసి ।
విశేషతో2నపకృతే పరేణాపకృతే సతి ॥ 152-24 ॥

న హీయం స్వవశా బాలా కామయత్యద్య మామిహ ।
చోదితైషా హ్యనజ్గేన శరీరాంతరచారిణా ॥ 152-25 ॥

భగినీ తవ దుర్బుత్త రక్షసాం వై యశోహర ।
త్వన్నియోగేన చైవేయం రూపం మమ సమీక్ష్య చ ॥ 152-26 ॥

కామయత్యద్య మాం భీరుస్తవ నైషాపరాధ్యతి ।
అనజ్గేన కృతే దోషే నేమాం గర్హితుమర్హసి ॥ 152-27 ॥

మయి తిష్ఠతి దుష్టాత్మన్న స్త్రియం హస్తుమర్హసి ।
సజ్గచ్ఛస్వ మయా సార్థమేకేనైకో నరాశన ॥ 152-28 ॥

అహమేకో నయిష్యామి త్వామద్య యమసాదనమ్ ।
అద్య మద్బలనిష్ఠిష్ఠం శిరో రాక్షస దీర్యతామ్ ॥ 152-29 ॥

కుఙ్కరస్యేవ పాదేన వినిష్ఠిష్ఠం బలీయసః ।
అద్య గాత్రాణి తే కఙ్కాః శ్యేనా గోమాయవః తథా ॥ 152-30 ॥

కర్షన్తు భువి సంహృష్టా నిహతస్య మయా మృధే ।
క్షణేనాద్య కరిష్యే2హమిదం వనమరాక్షసమ్ ॥ 152-31 ॥

పురా యద్దూషితం నిత్యం త్వయా భక్షయతా నరాన్ ।
అద్య త్వాం భగినీ రక్షః కృష్యమాణం మయాసకృత్ ॥ 152-32 ॥

ద్రక్ష్యత్యద్రిప్రతికాశం సింహేనేవ మహద్విపమ్ ।
నిరాబాధాస్త్యయి హతే మయా రాక్షసపాంసన ।
వనమేతచ్ఛ్చరిష్యన్తి పురుషా వనచారిణః ॥ 152-33 ॥

హిడిమ్బ ఉవాచ

గర్హితేన వృథా కిం తే కత్థితేన చ మానుష ।
కృత్వైతత్కర్మణా సర్వం కత్థేథా మా చిరం కృథాః ।
బలినం మన్యసే యచ్ఛాప్యాత్మానం సపరాక్రమమ్ ॥ 152-34 ॥

జ్ఞాన్యస్యద్య సమాగమ్య మయా22త్మానం బలాధికమ్ ।

న తావదేతాన్ హింసిష్యే స్వపన్వేతే యథాసుఖమ్ ॥

॥ 152-35 ॥

ఏష త్వామేవ దుర్బుద్ధే నిహన్వద్యాప్రియంవదమ్ ।

పీత్వా తవాస్పగ్గత్రేభ్యస్తతః పశ్చాదిమానపి ।

హనిష్యామి తతః పశ్చాదిమాం విప్రియకారిణీమ్ ॥

॥ 152-36 ॥

వైశమ్పాయన ఉవాచ

ఏవముక్త్యా తతో బాహుం ప్రగృహ్య పురుషాదకః ।

అభ్యద్రవత సజ్కుద్ధో భీమసేనమరిన్దమమ్ ।

తస్యాభిద్రవతస్తూర్ణం భీమో భీమపరాక్రమః ॥

॥ 152-37 ॥

వేగేన ప్రహితం బాహుం నిజగ్రాహ హసన్నివ ।

నిగృహ్య తం బలాద్భీమో విస్ఫురన్తం చకర్ష హ ॥

॥ 152-38 ॥

తస్మాద్దేశార్దనూంష్యష్టై సింహః క్షుద్రమృగం యథా ।

తతః స రాక్షస కుద్ధః పాణ్డవేన బలార్దితః ॥

॥ 152-39 ॥

భీమసేనం సమాలిజ్య వ్యనదద్ధైరవం రవమ్ ।

పునర్భీమో బలాదేనం విచకర్ష మహాబలః ॥

॥ 152-40 ॥

మా శబ్దః సుఖసుప్తానాం భ్రాతృణాం మే భవేదితి ।

అన్యోన్యం తౌ సమాసాద్య విచకర్షతురోజసా ॥

॥ 152-41 ॥

హిడిమ్బో భీమసేనశ్చ విక్రమం చక్రతుః పరమ్ ।

బభ్రుతుస్తదా వృక్షాల్లతాశ్చాకర్షతుస్తదా ।

మత్తావివ చ సంరబ్ధౌ వారణౌ షష్టిహాయనౌ ॥

॥ 152-42 ॥

“ప్రహేళిక ”

:: “గోవింద నాతు సంకీర్తనమ్” ::

- ॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥   ౩   యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్యవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥
- ॥ అథ లోకక్షేమ ప్రార్థనా ॥   ౩   సర్వేభవన్తు సుఖినః సర్వేసంతు నిరామయాః ।
సర్వేభద్రాణి పశ్యంతు మాకశ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥
- ॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥   ౩   కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥
- ॥ అథ మంగళమ్ ॥   ౩   శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥